Konferencja naukowa z cyklu Forum o Wychowaniu „Wychowanie do odpowiedzialności” Olsztyn i online, 21 listopada 2026 roku

Cele projektu Forum o Wychowaniu:

- stworzenie wspólnej płaszczyzny do publicznej dyskusji o wychowaniu dzieci i młodzieży, w której udział biorą przedstawiciele świata nauki, praktycy wychowania, rodzice, nauczyciele, instruktorki i instruktorzy harcerscy,
- otwarcie debaty społecznej na temat kierunków wychowania młodzieży w trzeciej dekadzie XXI wieku,
- pokazanie harcerstwa i skautingu jako wszechstronnej, skutecznej i sprawdzonej koncepcji wychowawczej.

Współcześnie problem bezpieczeństwa jest wymieniany jako jedna z kluczowych potrzeb naszych czasów. Trzeba jednak jasno powiedzieć, że poczucie bezpieczeństwa jest w sposób istotny uwarunkowane poczuciem wpływu na rzeczywistość i poczuciem odpowiedzialności za tę rzeczywistość, w której żyjemy i która nas otacza. Nie można mówić o bezpieczeństwie dziecka, abstrahując od kwestii jego sprawczości i poczucia odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo, nie można pomijać problemu jego rozumienia świata, ale równocześnie i siebie (zwłaszcza swoich istotnych i istotnych potrzeb i celów). Młody człowiek, jego rozumienie i świadomość wpływu na własne bezpieczeństwo – a tym samym jego poczucie sprawstwa i odpowiedzialności za nie – są kluczowymi i konstytutywnymi elementami budowania bezpieczeństwa. Tegoroczne Forum o Wychowaniu podejmie próbę dotknięcia tego właśnie zagadnienia – bez poczucia wpływu i poczucia odpowiedzialności za swoje i innych bezpieczeństwo same starania będą tylko budowlą rozpoczętą od dymu z komina.

Cele konferencji naukowej w 2026 roku:

- podjęcie debaty nad odpowiedzialnością jako kluczową kompetencją życiową oraz jednym z podstawowych celów procesu wychowania dzieci i młodzieży,
- analiza relacji między odpowiedzialnością, sprawczością, samodzielnością i autonomią młodego człowieka w procesie wychowawczym,
- wymiana wiedzy i doświadczeń dotyczących budowania odpowiedzialnych relacji wychowawczych oraz wyznaczania granic, konsekwencji i przestrzeni do popełniania błędów,
- identyfikacja wyzwań związanych z kształtowaniem odpowiedzialności w środowisku cyfrowym oraz przygotowaniem młodych ludzi do świadomego funkcjonowania w świecie nowych technologii,
- refleksja nad związkiem odpowiedzialności ze zdrowiem psychicznym, samorozwojem, zaangażowaniem społecznym oraz troską o dobro wspólne.

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030

Osoby uczestniczące w konferencji naukowej:
społeczność, która zajmuje się tworzeniem systemów edukacyjnych, kadra naukowa uczelni wyższych, kadra instruktorska organizacji harcerskich i skautowych (kształcąca, tworząca narzędzia metodyczne i programy), osoby zajmujące i interesujące się edukacją, nauczyciele, rodzice.

Organizatorzy Konferencji Forum o Wychowaniu:
tegoroczne „Forum o Wychowaniu" jest współorganizowane przez organizacje harcerskie i skautowe realizujące Rządowy Program Rozwoju i Wsparcia Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030 Związek Harcerstwa Polskiego, Związek Harcerstwa Rzeczypospolite, Stowarzyszenie Harcerstw Katolickiego „Zawisza" Federację Skautingu Europejskiego, Royal Rangers Polska, Niezależny Krąg Instruktorów Harcerskich „Leśna Szkółka", Stowarzyszenie Harcerskie, Stowarzyszenie Skauci Króla, Uniwersytet Warmińsko- Mazurski Wydział Nauk Społecznych w Olsztynie.

Miejsce konferencji naukowej
Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
ul. Benedykta Dybowskiego 13 Olsztyn

Komitet naukowy Forum o Wychowaniu:
prof. zw. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska, Uniwersytet Adama Mickiewicza
prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski, Uniwersytet Łódzki
prof. zw. dr hab. Adam Massalski, Uniwersytet Jana Kochanowskiego
prof. zw. dr hab. Grzegorz Nowik, Instytut Studiów Politycznych PAN
ks. prof. zw. dr hab. Bogusław Edward Migut, Katolicki Uniwersytet Lubelski
dr hab. Joanna Ostrouch-Kamińska, prof. UWM
dr hab. Jacek Kurzępa, profesor SWPS, Uniwersytet SWPS
dr hab. Maciej Tanaś, profesor APS, Akademia Pedagogiki Specjalnej
dr hab. Tomasz Huk, profesor UŚ, Uniwersytet Śląski
dr Ewa Palamer-Kabacińska, Uniwersytet Warszawski
dr Jakub Jerzy Czarkowski, Akademia Wymiaru Sprawiedliwości

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030

Program konferencji naukowej z cyklu Forum o Wychowaniu „Wychowanie do odpowiedzialności” Olsztyn i online, 21 listopada 2026 roku

8.30-9.00	*rejestracja*
9.00-9.15	powitanie obecnych i rozpoczęcie konferencji (cele konferencji, wprowadzenie w problem badawczy) **hm. Robert Bokacki**
9.15-9.20	*zapowiedź*
9.20-10.00	**wykład inauguracyjny:** **„Odpowiedzialność jako kompetencja życiowa. Czego naprawdę uczymy młodych?”** Zakres: • definicje odpowiedzialności w pedagogice i psychologii • autonomia a kontrola • nadopiekuńczość jako zjawisko społeczne • wychowanie w świecie przyspieszenia kulturowego **prof. zw. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska**
10.00-10.05	*zapowiedź*
10.05-10.45	**wykład: „Sprawczość, samodzielność i relacja wychowawcza”** Zakres: • sprawczość ucznia jako warunek odpowiedzialności • samorządność jako narzędzie wychowawcze • relacja mistrz–uczeń i mentoring • pedagogika błędu i doświadczenia • projekty młodzieżowe jako edukacja odpowiedzialności **dr Karolina Małek**
10.45-10.50	*zapowiedź*
10.50-11.30	**wykład: „Czy można nauczyć odpowiedzialności? Granice wychowania, autonomii i konsekwencji”** Zakres: • odpowiedzialność a wolność • konsekwencja versus kara • rola błędu • instytucjonalne bariery wychowania **prof. dr hab. Marek Kaczmarzyk**

calymzyciem.pl

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO

NIW Narodowy Instytut Wolności

Rządowy Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018–2030 ROHiS

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030

11.30-12.10	**wykład: „Odpowiedzialność w świecie cyfrowym – młody człowiek wobec Internetu”** Zakres: • środowisko cyfrowe jako środowisko socjalizacji • anonimowość i rozproszenie winy • dezinformacja i odpowiedzialność poznawcza • higiena cyfrowa jako praktyka wychowawcza • konsekwencje psychologiczne (koncentracja, samokontrola) **prof. Monika Przybysz**
12.10-12.25	*przerwa*
12.25-13.25	**Laboratorium wdrożeniowe** (w 2 grupach) grupa 1. **„Jak oni scrollują? Czyli jak tworzyć treści dla pokolenia alfa” (7-16 latkowie):** Obszary pracy: funkcjonuje w sieci – ile czasu w niej spędza i co w niej robi? zdobywa wiedzę – co jest dla niego ważne? weryfikuje informacje – kiedy ocenia, że coś nie jest wiarygodne? **pracę grupy prowadzi Róża Rzepińska** grupa 2. **„Sprawczość i relacja wychowawcza jako warunki kształtowania odpowiedzialności”** Obszary pracy: • sprawczość jako warunek odpowiedzialności (a nie jej skutek) • relacja mistrz–uczeń i mentor–wychowanek jako przestrzeń uczenia się odpowiedzialności • samorządność i współdecydowanie jako narzędzia wychowawcze • pedagogika doświadczenia i projektów młodzieżowych • odpowiedzialność rozwijana poprzez działanie, a nie wyłącznie poprzez refleksję **pracę grupy prowadzi Katarzyna Matyjaszczyk**
13.25-13.40	*przerwa*
13.40-13.45	*zapowiedź*

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030

13.45-14.30	**raport: „Odpowiedzialność społeczna i obywatelska młodych ludzi”** Zakres: • wolontariat i służba • dobro wspólne • wychowanie obywatelskie • współpraca szkoły i organizacji społecznych **dr Paweł Rabiej**
14.30-14.35	*zapowiedź*
14.35-15.15	**Kids’ Skille – Poszukiwanie rozwiązań, zamiast koncentracji na problemach** Zakres: • założenia i filozofia metody Kids’ Skille • Ben Furman twórca metody • zastosowanie podejścia Kids’ Skille w pracy wychowawczej • Fundacja Ulica – działalność i wyniki badania **Antoni Rzeszuto**
15.15-15.30	podsumowanie i zakończenie konferencji **hm. Robert Bokacki**
15.30	*poczęstunek*

calymzyciem.pl

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO

NIW Narodowy Instytut Wolności

Rządowy Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018–2030 ROHiS

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018-2030